

BASHKIA TIRANË

DREJTORIA E PËRGJITHSHME E ÇERDHEVE DHE KOPSHTEVE

PROGRAMI I EDUKIMIT PËR FËMIJËT 18-36 MUAJ MUAJI TETOR

PËR STAFIN EDUKATOR TË ÇERDHEVE PUBLIKE TË TIRANËS

www.femijetetiranes.al

“Karakteristika të Stinës së Vjeshtës”

Çfarë duhet të dimë për Vjeshtën?

- * Fjala **VJESHTË** vjen nga fjala e lashtë etruske "Autu" dhe tregon kalimin nga një stinë në tjetrën.
- * Vjeshta është një nga katër stinët e bukura të vitit ku natyra merr një pamje përrallore.
- * Karakteristikë e stinës së vjeshtës është zverdhja e gjetheve dhe rënia e tyre në tokë. Klorofili është kimikati që e bën pemën të largojë ngjyrën e gjelbër dhe të marrë ngjyrë tjetër.
- * Në vjeshtë, dita nis të bëhet më e shkurtër dhe nata vjen më shpejt.
- * Në vjeshtë, shumë kafshë fillojnë të përgatiten për stinën e dimrit duke mbledhur dhe ruajtur ushqimin nëpër fole dhe strofka apo edhe në yndyrën e trupit të tyre.

Muaji Tetor – Tema Mujore: Karakteristikat e Stinës së Vjeshtës
Grupi miks: 18-36 muaj

- * **Java I:** Karakteristikat e përgjithshme të stinës së vjeshtës
- * **Java II:** Njohja me elementë kryesorë të stinës së vjeshtës
- * **Java III:** Njohja e frutave dhe perimeve të stinës së vjeshtës
- * **Java IV:** Veshja në vjeshtë

Tema mujore: Karakteristikat e Stinës së Vjeshtës

Temat Javore	Qëllimi	Koha e realizimit
Karakteristika të përgjithshme të stinës	Njohja me elementët kryesorë të stinës si: moti në vjeshtë, shiu, era.	Java I
Njohja me elementët kryesorë të stinës	Njohja me disa elementë kryesore si: dielli, qielli, shiu përmes punimeve të vizatimit.	Java II
Njohja e frutave dhe perimeve të stinës	Njohja e frutave, perimeve përmes demonstrimit të përgatitjes së ushqimeve.	Java III
Veshja në vjeshtë	Si vishemi në vjeshtë? Ndryshimi nga veshjet e lehta të verës tek ato më të ngrohtat.	Java IV

Shënim:

- * Stafi edukator duhet ta realizojë sa më qartë shpjegimin dhe realizimin e aktiviteteve me qëllim asimilimin sa më thjeshtë të njohurive nga fëmijët.
- * Stafi edukator duhet të informojë prindërit mbi tematikën mujore/javore për të siguruar bashkëpunimin e tyre dhe diskutimin me fëmijët në shtëpi.

Tema mujore: Karakteristikat Stinës së Vjeshtës

Tema e javës: Njohja me Karakteristika të Përgjithshme të Stinës

Java I	Rubrika	Aktivitetet	Mjetet e Punës
E Hënë	Karakteristikat kryesore të stinës së vjeshtës	<p>Bisedë: Edukatore-fëmijë – Edukatorja u flet/ shpjegon rreth karakteristikave kryesore të stinës si: shiu, era, retë, rënia e gjetheve etj.</p> <p>Si ndryshon moti nga vera në vjeshtë? Pse bie më shumë shi në vjeshtë? Si është qielli? Pse nisin të bien gjethet?</p> <p>Shëtitje: Në oborr me fëmijët (më së shumti 24-36 muaj) për të parë, prekur, mbledhur gjethe/degëza peme (shoqëruar me numërimin e tyre).</p> <p>Vjersha: “Vjeshta”</p> <p>Loja: “Pikturimi me gishta – mbi ngjyrat e vjeshtës”.</p>	Manuali i Vjershave Manuali i Lojrave
E Martë	Pasqyrimi i karakteristikave përmes vizatimit	<p>Vizatimi/ Ngjyrosja: E figurave nga fëmijët të pregatitura më parë nga edukatoret si: forma të reve, të gjetheve etj.</p> <p>Krijimi i tablosë: Ngjitja e gjetheve të mbledhura në oborr(gjatë shëtitjes në ditën e hënë shoqëruar me numërimin e tyre).</p> <p>Vjersha: “Vjeshta”.</p>	Mjete Didaktike Manuali i Vjershave
E Mërkurë	Ngjyrat e vjeshtës	<p>Bisedë: Edukatore-fëmijë - Edukatorja u shpjegon/pyet fëmijët mbi ngjyrat referuar punimeve të ditëve të mëparshme ose përmes ilustrimit të figurave të tjera (revista, punime që disponojnë në grup, etj).</p>	Manuali i Vjershave Manuali i Lojrave

		<p>Vjersha: “Vjeshta”</p> <p>Loja: “Pikturimi me gishta – mbi ngjyrat vjeshtës” (mund të punohet me bojra ose plastelinë).</p>	
E Enjte	Pemët dhe gjethet në vjeshtë	<p>Bisedë: Edukatore-fëmijë - Edukatorja u shpjegon/ pyet/ demonstroi mbi pemët. Pse bien gjethet në vjeshtë? Si janë ngjyrat e tyre?</p> <p>Vjersha: “Vjeshta”</p> <p>Vizatimi/ Ngjyrosje: Pemët & Gjethet e formave, modeleve të përgatitura më parë nga edukatorët</p> <p>Lojra të lira: “Me formuese, me birrila, puzzle etj”.</p>	Manuali i Vjershave
E Premte	Përsëritja e aktiviteteve të javës	<p>Bisedë: Përsëritja mbi elementët e trajtuara gjatë javës.</p> <p>Vjersha: “Vjeshta”</p> <p>Përrallë e lirë - ilustrim i figurave(sipas librave që disponojnë në grup).</p>	Manuali i Vjershave Libra, revista

Tema mujore: Karakteristikat Stinës së Vjeshtës

Tema e javës: Njohja me Elementët Kryesorë të Stinës

Java II	Rubrika	Aktivitetet	Mjetet e Punës
E Hënë	Qielli & Dielli në vjeshtë	<p>Bisedë: Edukatore-fëmijë - Edukatorja u shpjegon/pyet fëmijët: Si është dielli/ qielli në vjeshtë? Pse qielli është më gri ose me re? Ilustrimi përmes tablove, librave, revistave (të grupit).</p> <p>Vizatimi/Ngjyrosje: “Dielli/Retë” (të ndarë në grupe)</p> <p>Shëtitje: Në oborr me fëmijët(më së shumti 24-36 muaj) – vështrohet dielli, qielli ose nga dritarja.</p> <p>Përrallë e lirë - ilustrim i figurave(sipas librave që disponojnë në grup).</p>	Manuali i Vjershave Libra, revista
E Martë	Ditë vjeshte me re dhe shi	<p>Bisedë: Edukatore-fëmijë - Edukatorja u shpjegon fëmijëve rreth qiellit/retë/shiu. Si janë ditët në vjeshtë? - Me re/me shi.</p> <p>Punëdore: Fëmijët punojnë me plastelinë/fletë punëdore “Retë”.</p> <p>Vjersha: “Shiu”</p> <p>Loja: “Bërja e vulave” (në formë reje/çadre).</p>	Manuali i Vjershave Mjete Didaktike

<p>E Mërkurë</p>	<p>Ditë shiu</p>	<p>Bisedë: Edukatore-fëmijë: Edukatorja u shpjegon fëmijëve rreth shiut, përdorimit të çadrës. Çfarë ngjyre ka çadra juaj/Me çfarë personazhi? Vjersha: “Shiu” Loja: “Ngjitësi që pikon dhe piktura me oriz” (punimi i çadrës).</p>	<p>Manuali i Vjershave Manuali i Lojrave</p>
<p>E Enjte</p>	<p>Çadra ime</p>	<p>Bisedë: Edukatore-fëmijë: Edukatorja u shpjegon fëmijëve kur nevojitet çadra? Ngjyrat dhe personazhet e tyre (përforcim i tematikës së ditës së mërkurë). Aktivitet i improvizuar: “Kam dhe unë çadrën time” - Edukatorët të bashkëpunojnë me prindërit që t’i pajisin fëmijët me çadra atë ditë – Fëmijët tregojnë / pyesin njëri-tjetrin për çadrën e tyre stimuluar nga edukatorja(shoqëruar me numërimin e çadrave). Vizatimi/ Ngjyrosje: “Çadra- ngjyrosja e formave nga fëmijët të përgatitura më parë nga edukatorët. Vjersha: “Shiu”.</p>	<p>Manuali i Vjershave Mjete Didaktike</p>
<p>E Premte</p>	<p>Përsëritja e aktiviteteve të javës</p>	<p>Bisedë: Përsëritja mbi elementët e trajtuara gjatë javës. Vjersha: “Shiu” Përrallë e lirë - ilustrim i figurave(sipas librave që disponojnë në grup). Loja: “Bërja e vulave”.</p>	<p>Manuali i Vjershave Libra, revista</p>

Tema mujore: Karakteristikat Stinës së Vjeshtës

Tema e javës: Frutat dhe Perimet e Stinës

Java III	Rubrika	Aktivitetet	Mjetet e Punës
E Hënë	Njohja me frutat	Bisedë: Edukatore-fëmijë - Edukatorja u shpjegon fëmijëve/ tregon/ demonstroi përmes formave plastike, tablove, librave, revistave frutat e stinës. Cilat janë? Cilat fruta pëlqeni? Vjersha: “Ngjyrat e mollës” Vizatimi/ Ngjyrosja: “Frutat”- ngjyrosja e formave nga fëmijët të përgatitura më parë nga edukatorët (shoqëruar me numërimin e tyre). Loja: “Tabela e lotos” (specifikisht me figura frutash).	Manuali i Vjershave Manuali i Lojrave Libra, revista
E Martë	Njohja me perimet	Bisedë: Edukatore-fëmijë - Edukatorja u shpjegon fëmijëve/ tregon/ demonstroi përmes formave plastike, tablove, librave, revistave perimet e stinës. Vjersha: “Karrota” Vizatimi/ Ngjyrosja: “Perimet”- ngjyrosja e formave nga fëmijët të përgatitura më parë nga edukatorët (shoqëruar me numërimin e tyre). Loja: “Tabela e lotos” (specifikisht me figura perimesh).	Manuali i Vjershave Manuali i Lojrave Libra, revista

E Mërkurë	Pregatitja e ushqimeve	<p>Bisedë: Edukatore-fëmijë - Edukatorja u shpjegon/ pyet fëmijët kush gatuan në shtëpi? Po në çerdhe?</p> <p>Vizitë - Në kuzhinë(24-36 muaj) – shpjegon edhe teta kuzhinierja çfarë ushqimesh ka përgatitur për atë ditë.</p> <p>Loja: “Frutat dhe perimet/ Bëj sikur gatuan”(me zgjedhje)</p> <p>Përralla: “Lejleku dhe dhelpira”.</p>	Manuali i Lojrave
E Enjte	Etika e të ngrënit	<p>Bisedë: Edukatore-fëmijë - Edukatorja u shpjegon/ tregon fëmijëve si shtrohet tavolina?</p> <p>Si ndihmojmë mamën/ edukatoren në shtrimin e tavolinës? Pse i lajmë duart para dhe pas ushqimit?</p> <p>Vjersha: “Etika e të ngrënit/ Dreka” – (me zgjedhje)</p> <p>Loja: “Bëj sikur gatuan”.</p>	Manuali i Vjershave Manuali i Lojrave
E Premte	Pregatitja e ëmbëlsirës	<p>Bisedë: Edukatore-fëmijë - Edukatorja u shpjegon/ pyet cilat ëmbëlsira na pëlqejnë?</p> <p>Çfarë ëmbëlsirash bën mami, gjyshja në shtëpi?</p> <p>Loja: “Numërojmë biskotat/ Brumi për të luajtur (improvizimi përgatitja e kekut)</p> <p>Panairi i frutave dhe ëmbëlsirave: Edukatorët të bashkëpunojnë me prindërit për të sjellë një frut ose një ëmbëlsirë të përgatitur në shtëpi (shoqëruar me numërimin).</p>	Manuali i Vjershave Manuali i Lojrave

Tema mujore: Karakteristikat Stinës së Vjeshtës

Tema e javës: Veshja në vjeshtë

Java IV	Rubrika	Aktivitetet	Mjetet e Punës
E Hënë	Veshja e fëmijëve në vjeshtë	<p>Bisedë: Edukatore-fëmijë - Edukatorja u shpjegon/pyet fëmijët si vishemi? Pse veshim bluzë me mëngë të gjata? Pse veshim atlete/ këpucë? Pse vishemi më lehtë në verë dhe pak më trashë në vjeshtë?</p> <p>Loja: “Veshja”</p> <p>Vizatimi/ Ngjyrosja: “Veshjet e fëmijëve”- ngjyrosja e formave nga fëmijët të pregatitura më parë nga edukatoret.</p> <p>Përralla: “Tre derrkucët”.</p>	Manuali i Vjershave Manuali i Lojrave Mjete Didaktike
E Martë	Veshja për vajzat	<p>Bisedë: Edukatore-fëmijë-Edukatorja u shpjegon fëmijëve veshjet për vajzat në vjeshtë. Çfarë fustani/ triko/ geta/ streçe ke veshur ti....Ana...?</p> <p>Loja: Edukatorja bashkë me fëmijët pregatisin veshje për vajzat: fundi/fustani/triko (me copa/ fletë punëdore).</p> <p>Loja: “Veshja e kukullës” (improvizimi i veshjes së kukullës me veshjet e pregatitura nga aktiviteti i</p>	Manuali i Vjershave Manuali i Lojrave

		mësipërm). Vjersha: “Jam një vajzë simpatike”.	
E Mërkurë	Veshja për djemtë	Bisedë: Edukatore-fëmijë-Edukatorja u shpjegon fëmijëve veshjet për djemtë në vjeshtë. Çfarë pantallonash/ bluzë/ atlete ke veshur ti ...Gimi...? Loja: Edukatorja bashkë me fëmijët pregatisin veshje për djemtë: pantallonat/ bluzë/ jelek(me copa/ fletë punëdore). Loja: “Veshja e kukullës/ Arushave”(improvizimi i veshjes së kukullës me veshjet e pregatitura nga aktiviteti i mësipërm). Vjersha: “Gimi i vogël”.	Manuali i Vjershave Manuali i Lojrave
E Enjte	Ekspozita e veshjeve	Loja: Paraqitja në tablo e veshjeve/ mini-eksozitë të pregatitura në grup ose të të sjella nga vetë fëmijët. Edukatorët të bashkëpunojnë me prindërit për të sjellë veshje të tyre në çerdhe. Vjersha: “Jam një vajzë simpatike” Përralla: “Masha dhe ariu”.	Manuali i Vjershave Veshje të ndryshme
E Premte	Përsëritja e aktiviteve të javës	Bisedë: Përsëritja mbi elementët e trajtuara gjatë javës. Loja: “Veshja e kukullës” ”(improvizimi i veshjes së kukullës me veshjet e pregatitura gjatë javës). Vjersha: “Jam një vajzë simpatike/Gimi i vogël” Përralla: “Rosaku i shëmtuar”.	Manuali i Vjershave Manuali i Lojrave